

Ośrodek Pomocy Społecznej
16-100 Sokółka, ul. Dąbrowskiego 12
tel. 85-711-20-64
NIP: 545-10-78-113, REGON: 050209965

P. J. Korzeniowska
01.04.2022

URZĄD MIEJSKI W SOKÓLCE
W P Ł Y N Ę Ł O
KANCELARIA OGÓLNA

Sokółka, 30.03.2022 r.

WSiRP.032.1.2022.MK

OS + Rada Miejska
01.04.2022

31. 03. 2022

Ilość załączników .....
Nr. Dz. .... *6408/2022* .....
Podpis ..... *[Signature]* .....

Ewa Kulikowska
Burmistrz Sokółki

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w załączeniu przesyła „Sprawozdanie z realizacji Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 w Gminie Sokółka” ZA 2021 rok.

Do wiadomości:
Rada Miejska w Sokółce

[Signature]
DYREKTOR
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W SOKÓLCE
mgr Marta Półtorczycka

**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023
W GMINIE SOKÓŁKA ZA 2021 ROK**

Program Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 w Gminie Sokółka został przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXII/200/2020 Rady Miejskiej w Sokółce z dnia 30 października 2020 roku. Głównym celem Programu jest wsparcie rodzin poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Rozwój systemu wsparcia rodziny skoncentrowanego na realizacji działań profilaktycznych oraz skutecznej interwencji. Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz organach administracji rządowej.

Zgodnie z art. 176 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) (uchylona)
  - b) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - c) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Ponadto ustawodawca określił w art. 8 ww. Ustawy zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, tj.:

1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:
  - 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
  - 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
  - 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
  - 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;

- 5) pomocy w integracji rodziny;
  - 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
  - 7) dążeniu do reintegracji rodziny.
2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:
    - 1) pracy z rodziną;
    - 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.
  3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Formy pracy, jakie mogą być prowadzone w stosunku do rodziny doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych ujęte zostały w art. 10 ust. 3 przedmiotowej Ustawy: Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”.

Niniejsze sprawozdanie zawiera informację o sposobie realizacji powyższych zadań w 2021 roku.

1. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego:

a) Udzielenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej

Pracownicy socjalni przeprowadzając wywiady środowiskowe dokonują diagnozy potrzeb i problemów danej rodziny oraz określają indywidualne plany pomocy. Współpracują ściśle z dzielnicowymi, pedagogami szkolnymi, kuratorami sądowymi, aby poprawić warunki życiowe osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowana przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w 2021 roku objął wsparciem (świadczeniami bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania) **921** rodzin, w których pozostawało 1 872 osoby. Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej została udzielona **1 406** rodzinom, gdzie pozostawało 3 201 osób.

Należy zauważyć, że 315 rodzin objętych wsparciem to rodziny z dziećmi oraz rodziny niepełne, o liczbie dzieci:

- 1 dziecko - 114 rodzin,
- 2 dzieci – 103 rodziny,

- 3 dzieci – 60 rodziny,
- 4 dzieci i więcej – 38 rodzin,

Rodzinom zamieszkującym na terenie gminy Sokółka udzielano wsparcia finansowego, rzeczowego lub w formie usług społecznych. W 2021 roku udzielono wsparcia finansowego, w ramach:

- zasiłków okresowych na kwotę **2 160 435 zł** - 617 osobom, gdzie liczba osób w rodzinie wyniosła 1 253 osoby,
- zasiłków celowych na kwotę **194 097 zł** - 328 osobom, gdzie liczba osób w rodzinie wyniosła 526 osób
- zasiłków stałych na kwotę **811 619 zł** - 144 osobom, gdzie liczba osób w rodzinie wyniosła 179 osób

Na świadczenia pomocy społecznej w formie pieniężnej i rzeczowej w 2021 roku wydatkowano łącznie kwotę **3 647 772 zł**. Środki te pochodziły z budżetu Gminy Sokółka i przyznanych dotacji z budżetu Wojewody Podlaskiego.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w ramach zadań ustawowych realizował usługi opiekuńcze oraz specjalistyczne usługi opiekuńcze dla dzieci z zaburzeniami psychicznymi. Były to usługi m.in.: logopedyczne, rehabilitacyjne, terapia integracji sensorycznej, psychologa, pedagoga. Zajęcia te miały na celu wyrównanie szans, pomoc dzieciom z niepełnosprawnością do adaptacji w środowisku rówieśniczym. Wsparciem objęto **46** osób, w tym **40** dzieci na kwotę **805 408 zł**

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej dysponuje też innymi formami pomocy, jak:

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli:

- nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub
- rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

- w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w 2021 r. wypłacił **269 świadczeń** na kwotę **164 290 zł**.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, przysługuje:

- matce albo ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,

- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności – jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w 2021 r. wypłacił **964 świadczenia** na kwotę **1 876 565 zł**.

Zasiłek pielęgnacyjny

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji i przysługuje:

- niepełnosprawnemu dziecku;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia;
- osobie, która ukończyła 75 lat.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w 2021 r. wypłacił **4 915 świadczeń** na kwotę **1 060 000 zł**.

Zasiłek dla opiekuna:

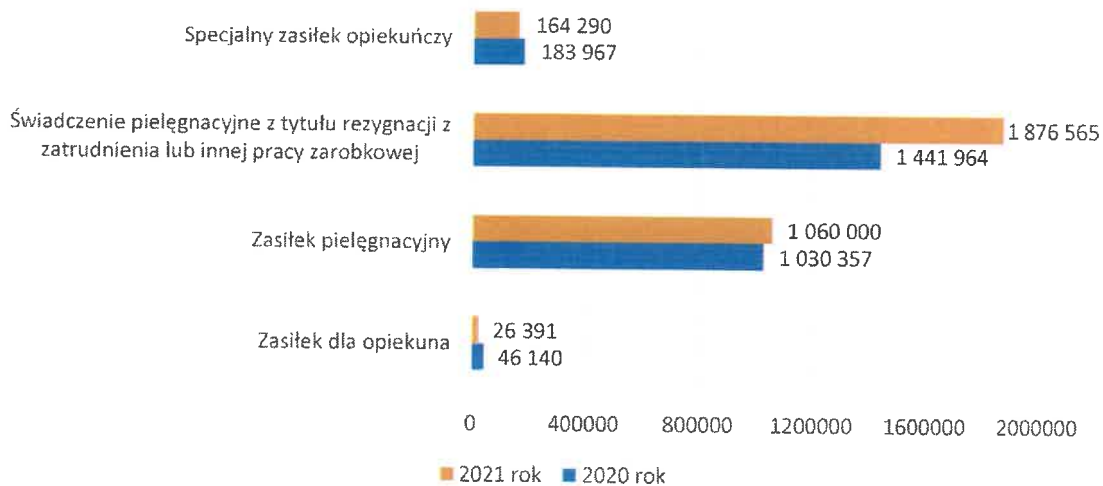
Zgodnie z ustawą o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1297), zasiłek dla opiekuna przysługuje osobie, jeżeli decyzja o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 oraz z 2013 r. poz. 1557) z dniem 1 lipca 2013 r.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje:

- za okresy od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie ustawy, w których osoba spełniała warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.;
- od dnia wejścia w życie ustawy, jeżeli osoba spełnia warunki do otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego określone w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w 2021r. wypłacił **44 świadczenia** na kwotę **26 391 zł**.

Wykres nr 1
Formy pomocy oferowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce

b) Świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach Programu „Posiłki w szkole i w domu na lata 2021-2023”

Realizując wieloletni program osłonowy w zakresie dożywiania w Gminie Sokółka „Posiłki w szkole i domu na lata 2019-2023” przyjęty Uchwałą Uchwała nr IV/35/2019 Rady Miejskiej w Sokółce z dnia 11 lutego 2019 r.

Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie:

- poprawy poziomu życia rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej,
- dbałości o właściwy poziom zaspokajania potrzeby odpowiedniego żywienia dzieci i młodzieży, tym samym poprawy ich stanu zdrowia,
- kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych.

Ogólny koszt Programu „Posiłki w szkole i w domu” wyniósł łącznie **408 574 zł**, gdzie:

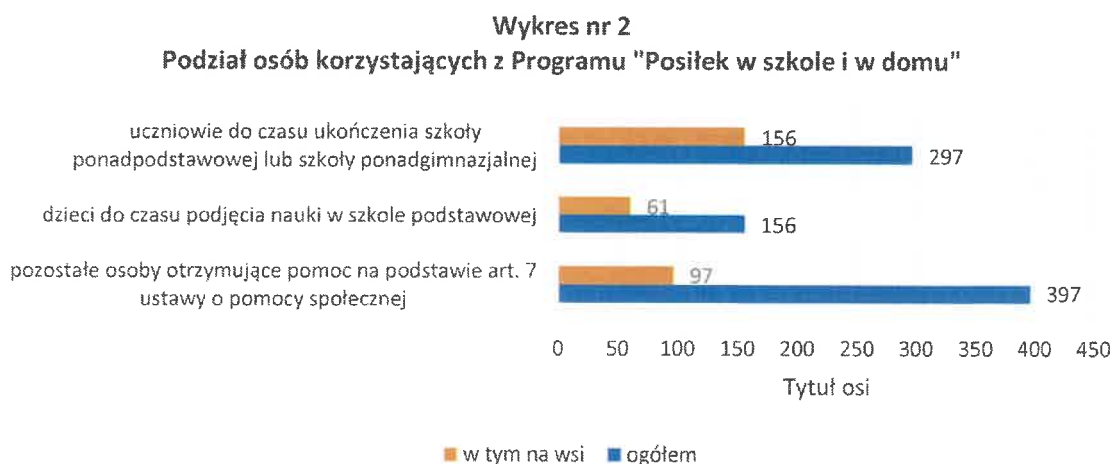
- pomoc w formie posiłku wyniosła **279 138 zł**,
- pomoc w formie zasiłku celowego i świadczeń rzeczowych wyniósł **129 436 zł**,

- wydatek z budżetu Gminy Sokółka wyniósł **62 725 zł**.

Rzeczywista liczba osób objętych Programem wyniosła **822** osoby z terenu gminy, gdzie:

- **461** osób skorzystało z posiłku (49 151 posiłków),
- **419** z zasiłku celowego na zakup artykułów żywnościowych (460 świadczeń).

Podział osób korzystających z Programu przedstawia wykres nr 2.

Ponadto pomocą w postaci zapewnienia gorącego posiłku wydawanego w dni nauki szkolnej niewymagającą przeprowadzenia wywiadu środowiskowego (tzw. listy dyrektorskiej) objęto 123 dzieci i uczniów (w tym 63 dzieci na wsi) realizujących obowiązek szkolny w szkołach gminnych i poza gminnych. Koszt posiłków wyniósł **23 738 zł**, cała kwota opłacona była z budżetu Gminy Sokółka.

c) Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych

Placówki oświatowe monitorują sytuację zdrowotną i edukacyjną dzieci z rodzin dysfunkcyjnych poprzez:

- Rozmowy z rodzicami, przekazywanie wychowawcom informacji o zaplanowanych zabiegach, szczepieniach, wizytach w poradniach specjalistycznych, itp.,
- Obserwację dzieci pod kątem higieny, zranień, siniaków czy stanu zdrowia,
- Rozmowy na temat rozwoju poznawczego, postępów i trudności dziecka,
- Spotkania zespołów ds. Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dzieci i Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sokółce,
- Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dziecku oraz wczesnego wspomagania rozwoju dziecka i jego rodziny poprzez zajęcia indywidualne z psychologiem, zajęcia rewalidacyjne, Trening Umiejętności Społecznych, terapię logopedyczną, terapię Integracji sensorycznej,
- Współdziałanie z instytucjami oraz specjalistami w celu otoczenia opieką i terapią dzieci, m.in. współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Sokółce, logopedą, psychologiem,
- Przekazanie rodzicom oceny efektywności pracy dziecka,

- Doraźne spotkania indywidualne psychologa szkolnego oraz liczne rozmowy w trakcie przerw międzylekcyjnych, pod kątem monitorowania zdrowia psychicznego,
- Spotkania dyrektora szkoły z wychowawcami i rodzicami uczniów z rodzin dysfunkcyjnych w celu monitorowania niepowodzeń edukacyjnych i organizowania pomocy w formie dodatkowych konsultacji u nauczycieli, ustaleń dotyczących poprawiania ocen,
- Rozmowy szkolnego pedagoga i dyrektora szkoły z kuratorami mającymi nadzór nad uczniami z rodzin dysfunkcyjnych;
- Systematyczna analiza zapisów w dziennikach lekcyjnych;
- Dyżury specjalistów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sokółce na terenie szkół i przedszkoli,
- Rozmowy, porady i konsultacje z rodzicami i nauczycielami podczas spotkań na terenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sokółce oraz szkół i placówek,
- Pomoc psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna organizowana na terenie poradni,
- Wywiady z rodzicami podczas badań diagnostycznych w poradni.

Urząd Miejski w Sokółce jest w stałym kontakcie z pedagogami i Dyrektorami szkół z terenu Gminy Sokółka.

d) Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji, np. podjęcie terapii leczenia uzależnień

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokółce motywowała uzależnionych do podejmowania terapii w Poradni Leczenia Uzależnień w Sokółce. Członkowie rodzin korzystali również z pomocy psychologicznej w Gminnym Punkcie Pomocy Rodzinie w Sokółce. W czasie indywidualnych spotkań prowadzono rozmowy, udzielano porad, wsparcia psychicznego, instruktażu. Ćwiczone z klientami w procesie terapeutycznym deficytowe umiejętności niezbędne do rozwiązywania problemów osobistych i rodzinnych.

e) Poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników socjalnych i Punkt Konsultacyjny

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce można uzyskać informacje o instytucjach udzielających pomocy w przypadku zaistnienia zjawiska przemocy. Na tablicy ogłoszeń jest informacja, gdzie można znaleźć pomoc w przypadku pojawienia się problemu przemocy.

Przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce funkcjonuje Punkt Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześwstwem uruchomiony przez Ministerstwo Sprawiedliwości w ramach Funduszu Sprawiedliwości. Można w nim było skorzystać między innymi z bezpłatnych porad prawnych. W punkcie udzielano pomoc osobom pokrzywdzonym przewstwem oraz osobom im najbliższym, a także świadkom i osobom im najbliższym.

Zarządzeniem Nr 336/2017 Burmistrza Sokółki z dnia 13.04.2017 r. utworzono **Punkt Konsultacyjny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie** w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce. Punkt oferował poradnictwo z zakresu ochrony zdrowia (psychiatra), prawne, pedagogiczne, psychologiczne oraz terapeutę uzależnień.

Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy:

- zapewnienie bezpłatnej i bezstronnej konsultacji, porad prawnych, psychologicznych, socjalnych, pedagogicznych, medycznych, uzależnień dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- rozpoznawanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy i udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach jej powstrzymania,
- inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie,
- tworzenie warunków dla rozwoju i działania Grupy wsparcia dla osób doznających przemocy,
- udostępnianie materiałów edukacyjnych i informacyjnych,
- gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu gminy, zajmujących się systemową pomocą dla osób uwikłanych w przemoc.

Harmonogram przyjęć specjalistów był na bieżąco aktualizowany na stronie internetowej oraz umieszczony na tablicy ogłoszeń tutaj. Ośrodka, a także ogłaszany w lokalnych mediach.

W kwietniu 2021r Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce ponownie przystąpił do konkursu ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej. Ośrodek otrzymał dofinansowanie na realizację projektu „**STOP PRZEMOCY W RODZINIE edycja 6**”. Projekt był realizowany w ramach Programu Ostonowego „Wspieranie jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” Priorytet II: „Poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie”. Zadania realizowane w Punkcie były współfinansowane przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.

Główne założenia projektu:

- poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie poprzez kontynuację działalności Punktu Konsultacyjnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- stworzenie grupy wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozwój poradnictwa specjalistycznego poprzez porady prawne, psychologiczne, pedagogiczne, z zakresu ochrony zdrowia oraz terapeuty uzależnień.

Całkowity koszt projektu wynosi **41 240 zł**. Wartość wkładu własnego Gminy Sokółka wynosi 11 600 zł, wysokość dofinansowania z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynosi 29 640 zł.

Punkt konsultacyjny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie wznowił działalność 01.07.2021 r. W ramach działalności Punktu odbywały się:

Konsultacje psychologiczne, które polegały na wstępnym rozpoznaniu i diagnozie problemu oraz przedstawieniu propozycji pomocy. Konsultacje były skierowane do osób, które potrzebują pomocy, chcą zorientować się w naturze i źródle problemu, a następnie uzyskać poradę, co do najlepszej formy pomocy. Adresatami są osoby potrzebujące ukierunkowania i lepszego zrozumienia własnej trudnej sytuacji życiowej i związanych z nią problemów.

Konsultacje odbywały się w okresie:

- od 01.07.2021r do 31.12.2021r w wymiarze 3x w miesiącu po 3 godziny.

Łącznie przeprowadzono 54 godziny konsultacji, z których skorzystało 26 osób.

Konsultacje pedagogiczne były prowadzone przez pedagoga i adresowane do rodziców mających problemy wychowawcze z dziećmi. Celem spotkań było kształtowanie u uczestników umiejętności wychowywania dzieci bez przemocy, właściwego pełnienia ról rodzicielskich, doskonalenie umiejętności wychowawczych.

Konsultacje odbywały się:

- od 01.08.2021r do 31.12.2021r w wymiarze 2 x w miesiącu po 2 godziny

W/w okresie odbyło się 20 godzin konsultacji, w trakcie których z porad skorzystało 12 rodzin.

Konsultacje prawne polegały na udzieleniu pomocy w zakresie procedur prawnych, działań pomocowych wobec ofiar, udzielaniu pomocy w redagowaniu pism procesowych, pomocy z zakresu prawa rodzinnego, cywilnego i karnego.

Konsultacje odbywały się:

- w okresie od 01.07.2021r do 31.12.2021r w wymiarze 2 x w miesiącu po 3 godziny

W w/w okresie odbyło się 36 godzin konsultacji, w trakcie których udzielono porad 17 osobom.

Konsultacje z zakresu ochrony zdrowia polegały na konsultacjach z lekarzem psychiatrą:

- w okresie od 01.08.2021r do 31.12.2021r w wymiarze 2 x w miesiącu po 2 godziny

łącznie odbyło się 20 godzin konsultacji, z których skorzystało 5 osób.

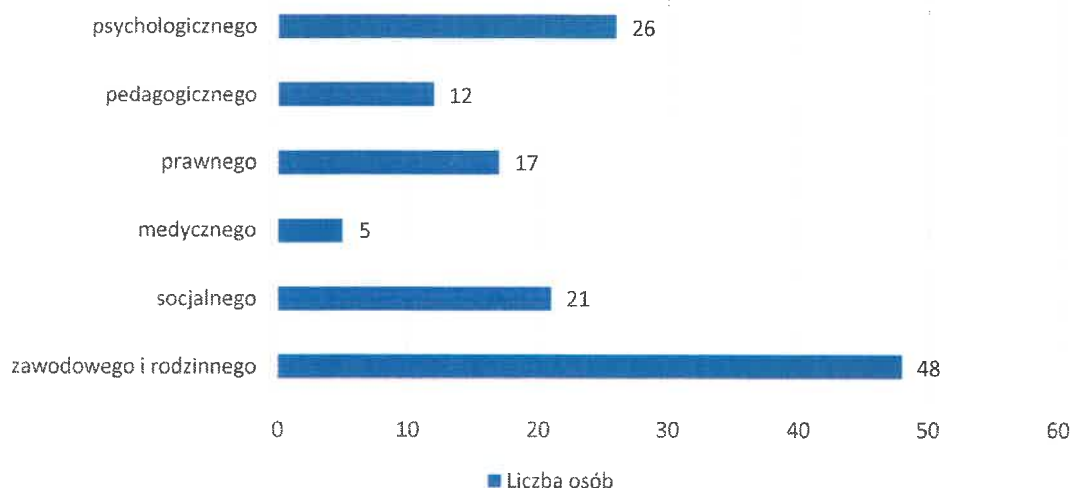
Konsultacje terapeuty uzależnień polegające na udzieleniu wsparcia w walce z uzależnieniem, pomoc osobom współuzależnionym:

- w okresie od 01.08.2021r do 31.12.2021r w wymiarze 2 x w miesiącu po 2 godziny

łącznie odbyło się 20 godziny konsultacji, z których skorzystały 3 osoby.

Konsultacje zrealizowane przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego przedstawia wykres nr 3.

Wykres nr 3
Osoby objęte pomocą w formie poradnictwa, w tym:

Grupa wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie.

Spotkania grupy wsparcia odbywały się w następujących terminach: 28.07.2021 r; 26.08.2021 r; 16-17.09.2021 r. (wyjazdowa grupa wsparcia), 28.10.2021 r.; 26.11.2021 r., 16.12.2021 r. Dzięki udziałowi w spotkaniach kobiety nabyły wiedzę o sposobach radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, zdobyły informację o aspektach prawnych zjawiska przemocy domowej, poznały swoje prawa, dzieliły się własnymi doświadczeniami. Ponadto odbyły dwudniowy Kurs samoobrony.

Działalność Punktu była finansowana ze środków własnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce oraz w ramach Projektu „Stop przemocy w rodzinie - edycja 6”.

2. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny

a) Finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Na wspieranie rodziny w 2021 r. wydatkowano kwotę 629 768 zł, z tego kwota 8 000 zł pochodziła ze środków Funduszu Pracy w ramach programu „Asystent Rodziny na rok 2021”.

b) Zabezpieczenie w budżecie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w ubiegłym roku poniósł łącznie koszty na współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej w wysokości **381 217 zł**

c) Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz rozpropagowanie miejsc, gdzie można uzyskać pomoc

Placówki oświatowe zapewniają dostępność poradnictwa specjalistycznego oraz rozpropagowanie miejsc, gdzie można uzyskać pomoc poprzez:

- Przekazywanie rodzicom na początku roku i podczas spotkań zespołów informacji nt. możliwości udzielania dziecku i jego rodzinie pomocy w ramach Specjalistycznych Usług Opiekuńczych (nadzorowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce), Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka i jego Rodziny (Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna AXON w Sokółce) i programu „Za Życiem” (realizowanego w SOSW w Sokółce);
- Poinformowanie rodziców o usługach świadczonych przez Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży w Sokółce,
- Spotkanie z rodzicem dziecka w celu ustalenia rodzaju pomocy w ramach Specjalistycznych Usług Opiekuńczych;
- Doraźne spotkania indywidualne szkolnego psychologa z dziećmi, młodzieżą i, jeśli zachodziła potrzeba- z rodzicami, pod kątem udzielania wsparcia w sytuacjach trudnych wychowawczo i emocjonalnie;
- Przekazywanie przez szkolnego psychologa informacji rodzicom o procedurach i możliwościach uzyskania wsparcia oraz miejscach i specjalistach;
- Rozdanie uczniom klas IV-VIII przez szkolnego pedagoga ulotki z zamieszczonym numerem 116 111 – telefonem zaufania dla dzieci i młodzieży;
- Dostęp do informacji, gdzie można uzyskać pomoc specjalistyczną, m.in. informacje na stronie internetowej szkoły, przesyłane przez dziennik elektroniczny;
- rozwieszenie w szkole plakatów informujące dzieci i rodziców o możliwości korzystania ze wsparcia Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę,
- Wykonanie gazetki z informacjami dotyczącymi instytucji wspierających dziecko i rodzinę w rozwiązywaniu problemów.

W 2021 roku w Gminnym Punkcie Pomocy Rodzinie w Sokółce udzielano pomocy psychologiczno- terapeutycznej. W czasie indywidualnych spotkań prowadzono rozmowy, udzielano porad, wsparcia psychicznego, instruktażu. Ćwiczano z klientami w procesie terapeutycznym deficytowe umiejętności niezbędne do rozwiązywania problemów osobistych i rodzinnych.

Ze względu na pandemię przez kilka miesięcy porady były udzielane tylko telefonicznie.

d) Wsparcie w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego

Placówki oświatowe udzielają wsparcia w zakresie organizowania czasu wolnego dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego przez:

- Udział dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych w projekcie „W Krainie Zmysłów” (zajęcia logopedyczne, gimnastyka korekcyjna);

- Organizowanie wsparcia uczniom mającym trudności w nauce poprzez kwalifikację do różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej organizowanej na terenie szkoły: zajęcia logopedyczne, terapia Integracji Sensorycznej, zajęcia z psychologiem, korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia rewalidacyjne, zajęcia z pedagogiem, zajęcia rozwijające umiejętności społeczne, w tym komunikacyjne, komunikacja alternatywna (współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sokółce);
- nawiązanie współpracy ze Świetlicami Socjoterapeutycznymi „Stokrotka” i „Koniczynka” w Sokółce, celem wsparcia psychologicznego dzieci, młodzieży i rodziców);
- dzieciom z klas I-III zapewnienie opieki w szkolnej świetlicy i pomoc w odrabianiu pracy domowej; uczestnictwo w realizacji projektu unijnego „Dla każdego dobra szkoła – lepsza przyszłość”;
- oferowanie zajęć pozalekcyjnych dla uczniów: koła zainteresowań, zajęcia kształtujące kreatywność, zajęcia taneczne, zajęcia z programowania klasy I-III, zajęcia sportowe, wycieczki i wyjazdy do kina, teatru;
- zajęcia sportowe (Szkolny Klub Sportowy „Orliki” w Starej Kamionce”) uczniowie biorą udział w dodatkowych zajęciach sportowych, zawodach oraz letnich wyjazdach na obozy sportowe.

Sokólski Ośrodek Kultury w Sokółce w 2021 roku organizował czas wolny dzieciom poprzez prowadzenie i rozwój różnorodnych form wsparcia dziennego. Podjęte działania to:

- Prowadzenie stałych zajęć artystycznych dla dzieci i młodzieży w wieku od lat 5 do 18 tj. koła plastyczne w grupach wiekowych 7-11 lat i 12–17 lat, warsztaty ceramiczne (dla dzieci 5-15 lat), warsztaty graficzne (młodzież 11-18 lat), zajęcia malarskie (9-18 lat), zajęcia taneczne (hip-hop oraz taniec towarzyski (4-17 lat), zespoły wokalne (9-11 lat), szkółka szachowa (5-10 lat), robotyka (5-15 lat);
- Organizacja lekcji muzealnych związanych z polską historią, kulturą i tradycją (Wielkanoc, Boże Narodzenia, Odzyskanie Niepodległości, Święto Konstytucji 3 Maja itp.);
- Realizacja projektów dla dzieci i młodzieży, tj.:
  - Teatr amatorski „Bajkoczuli” (młodzież 11 – 17 lat) z projektu Równać Szanse 2021,
  - warsztaty rzeźbiarskie, tkackie, ceramiczne, graficzne (dla dzieci i młodzieży 10 – 14 lat) oraz plener malarski dla dzieci (10-13 lat) z projektu „Szlakiem Tyzenhauza – utworzenie szlaku turystycznego w celu promocji dziedzictwa kulturowego i historycznego dwóch miast Sokółka i Grodna” dofinansowany w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina 2014-2020,
  - warsztaty turystyczne dla dzieci ze wsi z projektu „Śladami naszych przodków” zrealizowanego w ramach Regionalnego Konkursu Grantowego "Równać szanse 2020" Polsko - Amerykańskiej Fundacji Wolności,
  - warsztaty fotograficzne dla młodzieży z projektu „Zapanować nad światłem. Piotr Lebiedziński 1860-1934"- dofinansowane z Fundacji BGK w programie Dzieci Kapitana Nemo - II Edycja,

- warsztaty online dla dzieci w wieku 10-14 lat - „Projektowanie graficzne” współfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (działanie 3.2 „Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej”),
- warsztaty pieczenia chleba „Zaczyn – warsztaty chlebowe” sfinansowane z Funduszu Popierania Twórczości ZAIKS (dzieci 6-9 lat),
- warsztaty z projektowania 3D, dla młodzieży (15-17 lat) "Geniusz z Cimoszki - Józef Marcinkiewicz - najwybitniejszy polski matematyk XX wieku". Projekt dofinansowany przez Fundację BGK z działania „Dzieci Kapitana Nemo”;
- Organizacja czasu wolnego dla dzieci podczas ferii zimowych oraz wakacji:
  - warsztaty artystyczne online i offline,
  - warsztaty wokalne,
  - filmy instruktażowe zajęć plastyczno-technicznych online,
  - konkursy plastyczne, fotograficzne, filmowe online,
  - rodzinny konkurs na domek dla owadów,
  - dodatkowe, przedpołudniowe seanse dla dzieci offline,
  - spektakle teatralne offline,
  - bazariki zabawek podczas wakacji,
  - festyny dla dzieci (gry, zabawy, animacje, konkursy, Dzień baniek mydlnych, Święto kolorów),
  - koncert hip-hopowy Abira Jakuba Jackiewicza;
- Organizacja specjalnych pokazów filmowych przeznaczonych dla dzieci 1-4 lata pt. „Rodzina do kina”;
- Działania pro – ekologiczne – Festyn „Eko-Art Sokółka”, „Dzień Ziemi” przeznaczone dla dzieci i młodzieży.

Szeroka oferta zajęć kulturalnych, artystycznych, naukowych prowadzonych przez Sokólski Ośrodek Kultury w 2021 roku wpłynęła na:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- poprawę jakości funkcjonowania rodziny,
- zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat prawidłowego funkcjonowania rodziny i poprawnych relacji rodzinnych,

Działania Sokólskiego Ośrodka Kultury wpłynęły na rozwój efektywnej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami realizującymi program wspierania rodziny.

Na terenie Gminy Sokółka w celu ochrony dzieci przed uzależnieniem w rodzinie oraz zapewnieniem wsparcia dziennego, działały **cztery świetlice środowiskowe**. Dwie świetlice środowiskowe „**Koniczynka**” i „**Stokrotka**” prowadzone są przez Fundację "Sokólski Fundusz Lokalny".

Trzecia świetlica prowadzona jest przez **Caritas na Os. Zielonym** oraz czwarta **Świetlica młodzieżowa „Baza”** prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Ziemi Sokólskiej „Barka”. Są to miejsca, w których dzieci i młodzież z rodzin najuboższych i zagrożonych alkoholizmem mogą uzyskać pomoc przy odrabianiu lekcji, spotkać się z rówieśnikami, porozmawiać z pedagogiem oraz często zjeść ciepły posiłek.

Fundacja „Sokólski Fundusz Lokalny” prowadzi 2 świetlice środowiskowe **„Koniczynka”** i **„Stokrotka”** dla dzieci z rodzin zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym. W roku 2021 wsparciem w ramach działań świetlic zostało objętych 46 podopiecznych. Dzięki pozyskanej z Europejskiego Funduszu Społecznego dotacji świetlice od stycznia do października miały zapewniony wydłużony czas pracy do 6 godzin dziennie, były otwarte od poniedziałku do piątku, w godzinach 12.00 do 18.00, a w miesiącach październik – grudzień pracowały od 14.00 do 18.00.

Podstawowa działalność prowadzonych przez Fundację świetlic polega na zapewnieniu pochodzących z zagrożonych wykluczeniem społecznym środowisk dzieciom bezpiecznego miejsca, w którym mogą ciekawie spędzić czas wolny, mają możliwość zjedzenia posiłku, odrobienia prac domowych, nauki nawyków higienicznych, wzięcia udziału w zajęciach profilaktycznych i czerpania pozytywnych wzorców zachowań od wychowawcy.

Świetlice dysponują wynajętymi, odnowionymi lokalami. Podopieczni mają możliwość korzystania z wielu gier planszowych, mini biblioteczki (składa się głównie ze słowników i lektur szkolnych), zabawek. W zasobach każdej z placówek znajdują się 3 laptopy z drukarkami i dostępem do Internetu, tablet, tablica interaktywna, telewizor, konsola PS4 z kamerką i kontrolerami move, kierownicą oraz gramy.

W ramach zajęć dodatkowych świetlice oferowały swoim podopiecznym w roku 2021:

- podczas zawieszanej stacjonarnej działalności placówek wsparcia dziennego przez Wojewodę Podlaskiego (do 15 lutego), podopieczni otrzymali od wychowawców pakiety edukacyjne zawierające pomysły na gry i zabawy oraz zestawy plastyczne do samodzielnego wykonania, dodatkowo w świetlicach były uruchomione wypożyczalnie gier planszowych i książek z zachowaniem reżimu sanitarnego, działające w godzinach pracy placówek,
- korepetycje indywidualne/ zajęcia z matematyki, angielskiego, informatyki prowadzone przez aktywnych zawodowo nauczycieli,
- treningi piłki nożnej prowadzone do października przez profesjonalnego trenera, a w miesiącach październik – grudzień przez wolontariusza,
- możliwość korzystania z zajęć na krytej pływalni,
- zajęcia na skateparku z instruktorem,
- zajęcia ruchowe, plastyczne (m.in. scrapbooking, decoupage, rękodzieło), teatralne (zakończone występem – spektaklem „Królowa Śnieżka i 7 krasnoludków” na placu przed Biblioteką Filią nr 2 w Sokółce zorganizowanym dla rodziców i czytelników z Biblioteki), muzyczne itp.;
- wyjazdy do Parku Trampolin w Białymstoku, kina Helios w Białymstoku, Białostockiego Teatru Lalek (połączony ze zwiedzaniem piwnicy teatru oraz zajęciami z tworzenia kukiełek w pracowni krawieckiej teatru);
- wyjście do kina „Sokół” w Sokółce;

- zajęcia/ konsultacje indywidualne z psychologiem;
- zajęcia z pedagogiem i psychologiem z Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- dożywianie (ciepły posiłek, dwa razy w tygodniu zupa oraz trzy razy w tygodniu drugie danie).

e) Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych

Placówki oświatowe w ramach współpracy wypracowały wspólne działania profilaktyczne:

- nawiązanie współpracy z Komendą Powiatową Policji w Sokółce i współorganizowanie spotkań z dziećmi i młodzieżą;
- przeprowadzenie wśród uczniów klas IV-VIII oraz wśród nauczycieli przez szkolnego pedagoga ankiety badającej ich potrzeby dotyczące tematyki profilaktyki;
- aktualizacja zagadnień i zadań do realizacji w szkolnym programie wychowawczo-profilaktycznym i przedstawienie ich Radzie Rodziców do uchwalenia;
- współpraca ze szkolną higienistką;
- realizowanie warsztatów profilaktycznych dla dzieci przez certyfikowanych trenerów z Fundacji Bonum Humanum;
- realizowanie zajęć z pedagogiem z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;
- nawiązanie współpracy z asystentami rodziny;
- nawiązanie współpracy z Zespołem Kuratorskim Sądu Rejonowego w Sokółce.

Ponadto pedagogizacja rodziców i dzieci prowadzona była przez wychowawców, jak również proponowane były liczne szkolenia online, m.in.:

- **„WspieraMy Relacje”** – cykl webinarów dla rodziców, linki udostępnione za pośrednictwem dziennika elektronicznego: Dom jako bezpieczna przystań wspierająca rozwój dziecka; O lęku i strachu nie tylko u dzieci. Jak opiekować się tymi emocjami i być wsparciem dla dziecka? Cykl webinarów nt. Depresji – Międzynarodowy Dzień Walki z Depresją;
- **„Emocja”** - Międzynarodowy Projekt Edukacyjny „Z kulturą mi do twarzy”, wprowadzający dzieci w świat wartości moralnych;
- **„Kodeks Przedszkolaka”** – ma za zadanie w sposób przyjemny kształtować u dzieci wzorce, normy i zachowania akceptowane społecznie;
- **„Bezpieczny Przedszkolak”** – program ma na celu kształtowanie u dzieci umiejętności bezpiecznego i właściwego zachowania się w przedszkolu i poza nim oraz kształcenie postawy odpowiedzialności o własne bezpieczeństwo;
- **Klub czytających przedszkoli „Cała Polska czyta dzieciom”** - kampania społeczna mająca na celu uświadomienie dorosłym, jak ogromne znaczenie dla rozwoju psychicznego, umysłowego i moralnego dzieci ma czytanie;
- zajęcia z profilaktyki chorób zakaźnych w ramach akcji „Zaszczep się wiedzą – Co to są wirusy i jak działają szczepionki”;
- zapoznanie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu w ramach obchodów Dnia Bezpiecznego Internetu pt. **„Działajmy razem”**;

- przekazywanie materiałów otrzymanych z Ministerstwa Zdrowia nt. szczepień, „**Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży**”;
- Fundacja ING Dzieciom – wyposażenie biblioteki szkolnej w książki terapeutyczne poprzez zgłoszenie szkoły do programu fundacji;
- pogadanki z dziećmi na temat niebezpieczeństw związanych z grami/wyzwaniami podejmowanymi przez małoletnich na podstawie koreańskiego serialu SQUID GAME; informacja do rodziców z prośbą o zainteresowaniem się tematem w celu ochrony dzieci przez zagrożeniami.

W 2021 r. Gmina Sokółka tak jak co roku dofinansowywała warsztaty i szkolenia w szkołach w ramach, których były prowadzone zajęcia dla dzieci i młodzieży na temat uzależnień i przemocy. Realizowano wspólne działania z Komendą Powiatową Policji w szkołach podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy Sokółka. Na zajęciach podnoszono wiedzę mieszkańców, zwłaszcza rodziców i opiekunów prawnych na temat zjawiska przemocy w rodzinie.

Niestety ze względu na pandemię tych działań było bardzo niewiele.

Komenda Powiatowa Policji w Sokółce zgodnie z zadaniami wynikającymi z realizacji Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2023 pojęła następujące działania:

- każdorazowo w przypadku objęcia rodziny procedurą „Niebieska Karta” i podczas realizacji tej procedury zbierane były informacje na temat warunków życia rodziny, dzieci i młodzieży. Prowadzone były również ustalenia w placówkach oświaty, gdzie uczęszczają dzieci z pedagogami, wychowawcami. Ponadto osoby pokrzywdzone, w tym również dzieci, młodzież, były informowane o możliwościach uzyskania wsparcia psychologa, porad prawnika, pomocy finansowej i materialnej, a sprawcy przemocy byli informowani o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy i możliwości skorzystania z programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc, pomocy psychologa bądź leczenia uzależnień. Funkcjonariusze utrzymują stały kontakt z kuratorami sądowymi Zespołu Służby Kuratorskiej przy Sądzie Rejonowym w Sokółce oraz z pedagogami i psychologami ze szkół powiatu sokólskiego, w przypadku rodzin, gdzie są małoletnie dzieci w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie, jak też udzielenia im niezbędnej pomocy. W przypadku interwencji w rodzinie, gdzie istnieje podejrzenie stosowania przemocy funkcjonariusze dążą do zatrzymania i izolacji sprawcy przemocy w celu zapewnienia ochrony życia i zdrowia osób dotkniętych przemocą. W ramach procedury „Niebieska Karta” funkcjonariusze KPP w Sokółce biorą również udział w grupach roboczych, monitorują sytuację rodziny w miejscu zamieszkania. W przypadku rodzin, gdzie są małoletnie dzieci dodatkowo utrzymują stały kontakt ze szkołami lub przedszkolami, w celu niezwłocznego podjęcia czynności w przypadku podejrzenia zagrożenia ich życia lub zdrowia.
- Komenda Powiatowa Policji w Sokółce w odniesieniu do programu na bieżąco przekazuje informacje w przedmiotowym zakresie poprzez umieszczenie ich i rozdysponowanie w informatorach, ulotkach. W tej materii bieżąca jest również współpraca z mediami lokalnymi. Ponadto w sytuacji ewentualnej przemocy w rodzinie funkcjonariusze biorą udział w ogólnopolskim Tygodniu Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przystępstwem poprzez wzmożone dyżury funkcjonariuszy w jednostkach Policji i udzielanie porad osobom zgłaszającym się oraz poprzez informowanie o placówkach i instytucjach pomocowych.

- Ponadto w Komendzie Powiatowej Policji w Sokółce funkcjonuje „Niebieski Pokój”, w którym przesłuchiwane są małoletnie osoby pokrzywdzone lub będące świadkami przestępstwa. W recepcji wywieszona jest Karta Praw Ofiary. Udostępniona jest również na stronie internetowej KPP w Sokółce.
- Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Sokółce prowadzili działania informacyjno-edukacyjne skierowane do uczniów szkół na terenie gminy Sokółka. W trakcie spotkań poruszali tematykę zagrożeń związanych z cyberprzestępczością, zażywaniem narkotyków, dopalaczy, alkoholu i nikotyny oraz konsekwencjach jakie może ponieść młody człowiek za popełnianie czynów zabronionych wynikających z Ustawy o Postępowaniu w Sprawach Nieletnich. Informacje te, przekazywane były w sposób dostosowany do wieku odbiorców. Dodatkowo policjanci podczas spotkań z nauczycielami i rodzicami omawiali procedury postępowania nauczycieli w przypadku powzięcia podejrzenia posiadania przez ucznia substancji psychoaktywnych, bądź sytuacji, gdy uczeń znajduje się pod wpływem takich środków. Rodzice byli również informowani o zagrożeniach, na które szczególnie powinni zwrócić uwagę oraz instytucjach, gdzie mogą szukać pomocy. Informacje o zagrożeniach związanych z substancjami psychoaktywnymi umieszczane są na stronie internetowej KPP w Sokółce.
- Funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego KPP w Sokółce prowadzili działania „Alkohol, narkotyki”, „Trzeźwy poranek”, „Trzeźwa gmina”, ukierunkowane na ujawnianie kierujących, w tym nieletnich, pod wpływem alkoholu i środków odurzających.
- Promując pozytywne wzorce wśród dzieci i młodzieży mundurowi spotykali się z uczniami i przedszkolakami, rozmawiając o tym jak bezpiecznie postępować, aby nie stać się ofiarą przestępstwa, a także nie przyczynić się do jego powstania. W ramach akcji „Bezpieczna droga do szkoły/domu” funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Sokółce uczestniczyli w uroczystościach inauguracji roku szkolnego. Na koniec zajęć mundurowi rozdawali dzieciom odbłaski. W ramach działań przeprowadzano także spotkania z rodzicami oraz kadrą pedagogiczną szkół. Z podjętych działań były sporządzane informacje prasowe, które wraz ze zdjęciami publikowano na stronach internetowych KWP w Białymstoku, KPP w Sokółce oraz w lokalnych mediach.
- Na terenie KPP w Sokółce funkcjonariusze przeprowadzili wzmożone działania prewencyjne ukierunkowane na zapobieganie i zwalczanie przestępczości na obszarach kolejowych oraz uświadomienie kierującym i pieszym zagrożeń w ruchu drogowym na przejazdach kolejowych. Działania zrealizowali wspólnie z funkcjonariuszami Straży Granicznej i Straży Ochrony Kolei.
- W ramach działań „Ferie” i „Wakacje” policjanci wspólnie z Strażą Graniczną, Strażą Pożarną przeprowadzili szereg spotkań profilaktycznych w tygodniach poprzedzających czas wolny i podczas jego trwania. Omawiali sposoby bezpiecznego wypoczynku i unikania zagrożeń ze szczególnym naciskiem na bezpieczeństwo na obszarach wodnych. Wspólnie z funkcjonariuszami Straży Granicznej i Społecznej Straży Rybackiej realizowali działania „Bezpieczna Woda”, podczas których sprawdzali kąpieliska, przeprowadzali rozmowy z osobami przebywającymi nad wodą oraz wręczali ulotki informujące o zagrożeniach. W okresie letnim mundurowi brali również udział w piknikach i festynach organizowanych przez szkoły, przedszkola oraz samorządy lokalne propagując bezpieczny wypoczynek, prezentując pojazdy, sprzęt i umundurowanie policyjne, informując i zachęcając do korzystania z Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa, aplikacji „Twoja Komenda” oraz do wstąpienia w szeregi Policji.

- W okresie przedwakacyjnym funkcjonariusze KPP w Sokółce przeprowadzili cykl spotkań z uczniami ostatnich klas szkół średnich, w trakcie których omówili rodzaje przestępstw związanych z handlem ludźmi, rozdysponowali wśród zgromadzonych ulotki i wskazali możliwości zminimalizowania ryzyka związanego z podjęciem pracy za granicą i z wyjazdami zagranicznymi. Informacje o działaniach policjantów każdorazowo były umieszczane na stronie internetowej KPP w Sokółce. Zajęcia powtórzono w październiku w ramach obchodów Europejskiego Dnia Walki z Handlem Ludźmi.
- Mieszkańcy powiatu sokólskiego korzystając z Krajowej Mapy Zagrożeń Bezpieczeństwa zgłaszali miejsca, gdzie dzieci i młodzież mogą być narażone na niebezpieczeństwa płynące m.in. z zażywania narkotyków i dopalaczy, spożywania alkoholu i palenia papierosów. Wszystkie uwagi społeczeństwa przedkładają się na planowanie służb zewnętrznych ze szczególnym uwzględnieniem wskazanych miejsc zagrożonych.
- Raz w miesiąc na terenie działania KPP w Sokółce prowadzone są działania "Nieletni" w trakcie, których funkcjonariusze sprawdzają miejsca, gdzie mogą przebywać osoby nieletnie, które nie realizują obowiązku szkolnego. Spotykają się z pedagogami i wychowawcami uczniów sprawiających problemy wychowawcze, kontrolują również miejsca sprzedaży alkoholu. Monitorują sytuację dzieci w rodzinach objętych procedurą NK.

3. Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców

a) Szczegółowe i wieloaspektowe rozpoznanie sytuacji rodziny przeżywającej trudności

Placówki oświatowe w ramach poprawy jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców wykonywały rozpoznanie sytuacji rodzin przeżywających trudności poprzez:

- spotkania z psychologiem szkolnym, pedagogiem, wychowawcami, dyrekcją szkoły z dzieckiem, rodzicami, nauczycielami, innymi specjalistami mające na celu poprawę sytuacji rodziny przeżywającej trudności; proponowanie, udzielanie wsparcia, wskazywanie placówek, ośrodków, instytucji udzielających specjalistycznej pomocy;
- współpraca z Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną w Sokółce, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sokółce, Sądem Rodzinnym, Komendą Powiatową Policji w sokółce, Poradnią Pedagogiczno- Psychologiczną w Sokółce, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, Ośrodkiem Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży w Sokółce- interdyscyplinarne podejście;
- posiedzenia zespołu ds. pieczy zastępczej – udział koordynatorów pieczy zastępczej, psychologa Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Sokółce, pracownika socjalnego Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, przedstawiciela ośrodka adopcyjnego w Białymstoku, przedstawiciela Zarządu Powiatu Sokólskiego, rodziców zastępczych, rodziców biologicznych, pedagogów ze szkół, asystentów rodzinnych;
- rozmowy z osobami mającymi wgląd w sytuację dziecka i jego rodziny, w szczególności pracownicy socjalni, kuratorzy, pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, placówek opiekuńczo- wychowawczych, oświatowych;
- pozyskiwanie informacji na temat sytuacji rodziny od rodziców/prawnych opiekunów;
- wspieranie rodzin w trudnej sytuacji związanej z chorobą dziecka;
- organizowanie indywidualnego nauczania uczniom;

- podejmowanie szkoleń przez nauczycieli w celu doskonalenia swoich umiejętności i kompetencji wychowawczych.

b) kierowanie osób uzależnionych na leczenie

W 2021 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokółce skierowała 9 wniosków do Sądu Rejonowego w Sokółce o zobowiązanie do leczenia odwykowego.

c) Przydzielenie rodzinom asystenta rodziny

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych mogły otrzymać wsparcie w postaci asystenta rodzinnego. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek udzielania pomocy rodzinom dysfunkcyjnym z dziećmi. Asystent rodziny wspiera rodzinę w przewyżnianiu trudności związanych z opieką i wychowaniem małoletnich dzieci.

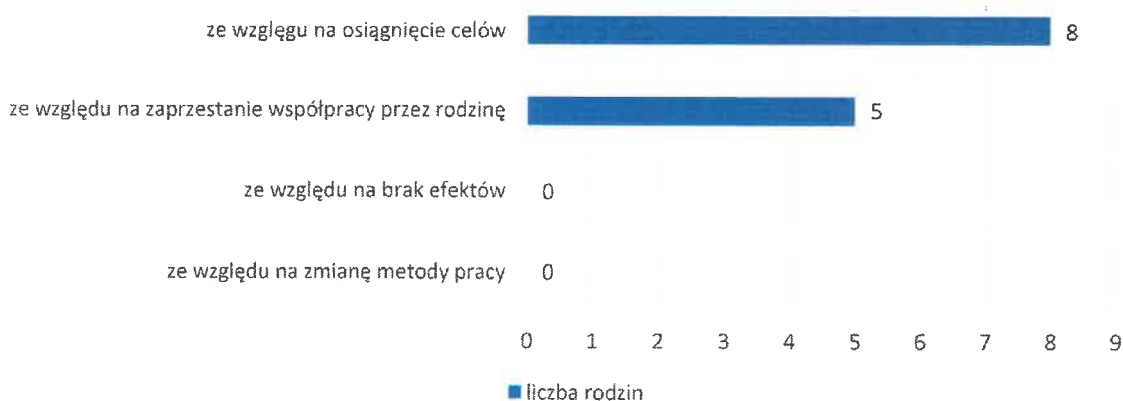
Do zadań asystenta rodziny należy w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonego w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Asystent pomagał rodzinom w wypełnianiu ról społecznych, aby doprowadzić do osiągnięcia podstawowej stabilizacji życiowej i nie dopuścić do umieszczenia dzieci poza rodziną w placówkach lub rodzinach zastępczych. Jeżeli dzieci znajdują się pod pieczęią zastępczą, rolą asystenta było działanie na rzecz ich jak najszybszego powrotu do rodziny.

W 2021 roku Ośrodek zatrudniał **4 asystentów** rodziny, które pod swoją opieką miały **48 rodzin**, które wychowywały **91 dzieci**.

Wykres nr 4
Liczba rodzin, z którymi asystent rodziny zakończył pracę w 2021 roku, w tym:

d) Działanie Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz rodzin, w których wystąpił problem przemocy.
Cele i zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

- Pomoc osobom i rodzinom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów.
- Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych niezwłocznie po uzyskaniu informacji o zaistnieniu problemu.
- Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Zadania Zespołu określa art. 9b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

W okresie sprawozdawczym od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. odbyło się 5 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego (22.01.2021 r.; 21.04.2021 r., 18.06.2021 r., 09.09.2021 r., 07.12.2021 r.). Podczas posiedzeń poruszono następujące kwestie:

- diagnozowano sytuację w poszczególnych rodzinach, omawiano możliwości udzielania odpowiedniego wsparcia rodzinie;
- Przewodnicząca Zespołu przedstawiła sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego za rok 2020 r.;
- udzielono informacji na temat sposobu spotkań członków grup roboczych przy procedurze „Niebieskie Karty”;

- zastępca przewodniczącego poinformował o przystąpieniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce do konkursu w ramach Programu Oślonowego „Wspieranie jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” Priorytet II: „Poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie”. Na realizację Projektu „Stop przemocy w rodzinie - edycja 6” Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce otrzymał dofinansowanie w wysokości 29 640 zł;
- kierownik Rewiru Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Sokółce poinformował o ogólnopolskim konkursie „Policjant, który mi pomógł”;
- udzielono informacji o działalności Punktu Konsultacyjnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, przekazano plakaty oraz ulotki informacyjne promujące projekt „Stop przemocy w rodzinie - edycja 6”;
- przekazano założenia projektu ustawy o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- omówiono tematy podjęte na szkoleniu „Procedura Niebieskie Karty w czasie pandemii”.

Procedura „Niebieskie Karty”

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego łącznie wpłynęło **129** formularzy „Niebieska Karta A” wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”:

- 100 Niebieskich Kart wszczętych przez Komendę Powiatową Policji w Sokółce;
- 3 Niebieskie Karty wszczęte przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce;
- 1 Niebieska Karta wszczęta przez placówkę oświaty z Sokółki (Zespół Szkół Zawodowych);
- 1 Niebieska Karta wszczęta przez KPP Lublin i przesłana do Zespołu w Sokółce;
- 24 Niebieskie Karty wszczęte przez KPP w Sokółce w rodzinach, gdzie osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie w trakcie działań dokonywanych przez grupę roboczą lub zespół interdyscyplinarny.

W okresie sprawozdawczym od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło **105** Niebieskich Kart po raz pierwszy wszczynających procedurę.

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. zakończono **98** procedur „Niebieskiej Karty” w tym:

- 14 Niebieskich Kart wszczętych w 2020 r.;
- 84 Niebieskich Kart wszczętych w 2021 r.

W 52 przypadkach zakończenie procedury nastąpiło w przypadku ustania przemocy w rodzinie, uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W 46 przypadkach zakończenie procedury nastąpiło w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

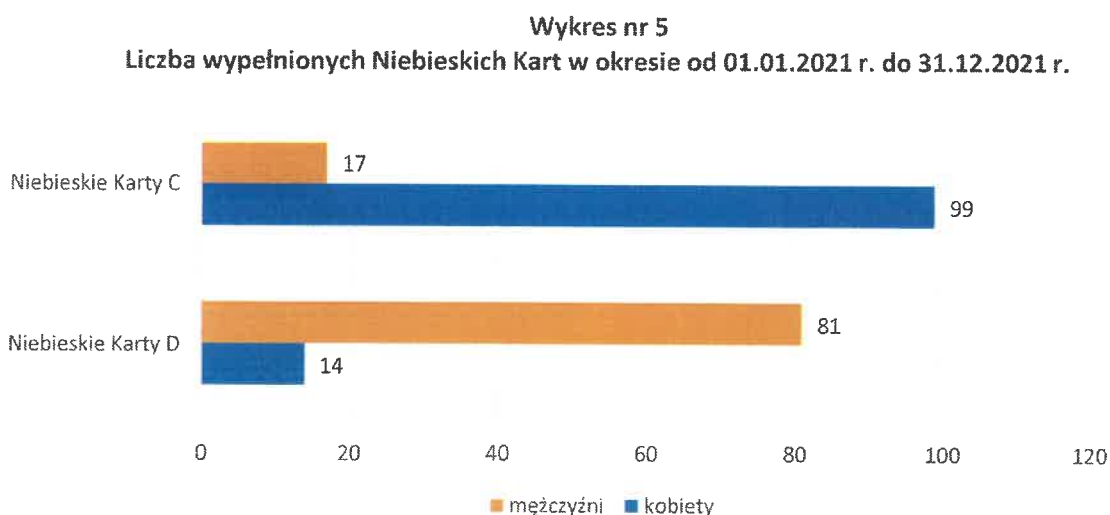
Posiedzenia grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. powołano **105** grup roboczych, które zajmują się rozwiązywaniem problemów związanych z występowaniem przemocy w indywidualnych przypadkach. Grupy robocze opracowują i realizują plan pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorują sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy, dokumentują działania podejmowane wobec tych rodzin, oraz efektów tych działań, informują przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego o efektach działań grup roboczych.

W skład grup roboczych wchodzi pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce, dzielnicowi, w których rewirze zamieszkuje dana rodzina, kuratorzy zawodowi, pedagodzy, przedstawiciele placówek oświatowych do których uczęszczają dzieci, psychologzy.

W związku z wprowadzonym stanem epidemii wirusa SARS-Co-2 na terenie kraju pracownicy socjalni pracujący z rodzinami doświadczającymi przemocy przestrzegają reżimu sanitarnego, grupy robocze oraz ustalenia planu pomocy rodzinie odbywają się za pośrednictwem rozmów telefonicznych oraz dostępnych środków komunikacji elektronicznej. Członkowie grup roboczych są ze sobą w stałym kontakcie. W szczególnych przypadkach dochodziło do bezpośrednich spotkań grup roboczych z osobą doznającą przemocy lub stosującą przemoc w rodzinie przy zachowaniu szczególnych środków ostrożności.

W okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. odbyło się **228** posiedzeń grup roboczych, średnio miesięcznie odbyło się ok. **19** posiedzeń grup roboczych.

Liczba sporządzonych formularzy Niebieskiej Karty C jest wyższa niż liczba wdrożonych procedur Niebieskiej Karty A, ponieważ w kilku Kartach A wskazano kilku członków danej rodziny dotkniętych przemocą.

Z uwagi na brak możliwości nawiązania kontaktu telefonicznego lub osobistego z osobami stosującymi przemoc w rodzinie, a także z uwagi na ogłoszony stan epidemii, w kilku przypadkach nie wypełniono formularzy Niebieskiej Karty D.

Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego został poinformowany przez Komendę Powiatową Policji w Sokółce o 26 nakazach natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego lokalu/zakazów zbliżania się do lokalu oraz jego bezpośredniego otoczenia.

Liczba osób doznających przemocy w rodzinie w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. – łącznie 174 osoby:

- kobiety – 106,
- mężczyźni – 10,
- dzieci – 15.

Liczba dzieci, które były świadkami przemocy w rodzinie - 58

Wszczęto 15 Niebieskich Kart, gdzie dziecko było osobą doznającą przemocy w rodzinie.

Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w okresie od 01.01.2021 r. do 31.12.2021 r. – łącznie 115 osób:

- kobiety – 11,
- mężczyźni – 103,
- dzieci – 1.

Liczba osób starszych dotkniętych przemocą w rodzinie:

- kobiety – 7,
- mężczyźni – 0.

Liczba osób starszych stosujących przemoc w rodzinie:

- kobiety – 0,
- mężczyźni – 3.

Liczba osób objętych pomocą grup roboczych:

- kobiety niepełnosprawne – 1,
- kobiety starsze – 4,
- mężczyźni niepełnosprawni – 3,
- mężczyźni starsi – 3.

Efekty działań podjętych przez grupy robocze:

Działania grupy roboczej/ zespołu interdyscyplinarnego	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
Informowanie o instytucjach udzielających pomocy osobom doznającym przemocy oraz stosujących przemoc w rodzinie	84	59	6
Skierowanie wniosku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokółce o ustalenie konieczności leczenia odwykowego	1	13	0
Udzielenie pomocy finansowej z Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce rodzinom, w których dochodzi do przemocy domowej	Liczna rodzin:21		
Wnioski do Sądu Rejonowego w Sokółce złożone przez Zespół Interdyscyplinarny/grupę roboczą o wgląd w sytuację dziecka w rodzinie, gdzie występuje przemoc	Liczba rodzin: 11		
Zmotywowanie i podjęcie leczenia u lekarza specjalisty: psychiatra, psycholog	16	22	5
Wnioski złożone do Prokuratury Rejonowej w Sokółce przez Zespół Interdyscyplinarny o wszczęcie postępowania z art. 207 k.k.	Ogółem: 1		
Liczba dzieci odebranych z rodziny przez pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe w 2021r na podstawie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	-----	-----	0
Postanowienie Sądu Rejonowego w Sokółce dotyczące przymusowego leczenia odwykowego w placówce stacjonarnej	-----	0	-----
Liczba osób skierowanych do programu korekcyjno – edukacyjnego	0	0	-----

Z analizy prowadzonych postępowań przez Zespół Interdyscyplinarny lub grupy robocze wynika, iż w większości przypadków przyczyną wdrożenia procedury Niebieskiej Karty jest nadużywanie alkoholu oraz brak pracy. Ponadto czynniki środowiskowe, które powodują wystąpienie przemocy w rodzinie to m.in. ubóstwo, problemy finansowe, zazdrość, niewierność, narkotyki, odmienne poglądy, problemy zdrowotne, konflikt pokoleń.

Najczęściej spotykaną formą przemocy jest przemoc psychiczna, następnie fizyczna oraz ekonomiczna. Najczęściej sprawcami przemocy są mężczyźni, kobiety najczęściej doznają przemocy domowej.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone na podstawie danych pozyskanych od podmiotów wskazanych do realizacji zadań w Programie.